

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Suzisori zakaznitsa za 30
primere. — Manuskripta za 30
primere.

INSCRIȘTE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la im-
păritoriale Birouri de amanduri:
în Viena: N. Dukas, Hermann
Nahlek, Rudolf Mosse, A. Oppelich
Nacinfolger; Anton Oppelich, J.
Domnicer, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Bucu-
reștiale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoig & Lubmann.

Prețul inserțiilor: o serie
garmonio pe o coloană 6 cr. și
30 cr. număr pentru o publi-
carea. Publicări mai dese după
sariță și învoială.
Reclame pe pagina a 8-a o
sariță 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” ieșe în săptămână di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la ad. societății.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.; pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă. Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
seu 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 224.

Brașov, Joi 9 (21) Octombrie

1897.

Sașii moderați și noi.

Organul Sașilor moderați „Kronstädter Tageblatt” mărturisim, că ni-a cauzat prin articolul său, ce l'am comunicat cetitorilor noștri în numărul de ieri, oarecare surprindere.

După atitudinea, ce a observat-o majoritatea în congregația de Vineri, ne-am fi așteptat din partea acesteia mai mult la o ignorare a chestiunii slevate prin interpelarea asupra oprirei adunării române din toamna trecută. Dér articolul amintit al organului majorității sășesci, care cum, a declarat apriat „Kronstädter Tageblatt”, reprezintă punctul său de vedere în această afacere, ne arată, că și în cercurile Sașilor moderați se dă o deosebită importanță casului.

Luăm act de acesta cu bucurie, pentru că o considerăm ca o isbândă a dreptei cauze, ce o reprezentăm, căci ni-se dă în principiu dreptate și din partea Sașilor moderați, cari, precum bine este știut, se află astăzi în tabera guvernamentală.

Cu atât mai mult cad în cumpană constatările, ce le face numita foie cu privire la procederea fișpanului și a ministrului de interne față cu noi Români.

Înainte de-a trece însă la aceste constatări, se ne fiă permis a caracteriza cu puține cuvinte întreg tenorul articolului foiei sășesci.

El ni-a făcut impresiunea, că înainte de toate are de scop a justifica procederea majorității, care a luat la cunoștință răspunsul dat de vice-spanul la interpelația d-lui Mureșianu, susținând, că această atitudine a fost formal corectă și că nici cel mai infocat naționalist nu putea să nu ia la cunoștință răspunsul vice-spanului, care a fost „pe deplin corect și obiectiv”.

Numita foie a avut însă precauțiunea, ca să șicem așa, de-a da păreri sale și o tălmăcire practică, declarând franc, că noi Români nu avem să ne așteptăm la mai mult din partea Sașilor; n'avem să ne așteptăm mai cu seamă, ca ei în lupta noastră cu stăpânirea pentru apărarea dreptului nostru de intrunire să stea pe partea noastră și să ne dea chiar concursul lor.

Motivele, ce le aduce înainte „Kronstädter Tageblatt” pentru a explica această rezervă, nu ne sunt nouă. Cu toate acestea ele ofer un deosebit interes tocmai în momentele și în cazul de față. De aceea credem, că merită a fi supuse unei cercetări mai amănunțite, cu atât mai vârtos, cu cât vederile diarului moderat sășesc în chestiunea conlucrării cu România și cu naționalitățile în apărarea intereselor comune de conservare națională se contradic fățiș cu vederile desfășurate la mai multe ocațiuni și acum de curând din nou de către organul Sașilor, „verdi” „Kronstädter Zeitung”.

Ne mărginim dér ași a lua cunoștință de declararea organului Sașilor moderați, că o alianță a Sa-

șilor cu naționalitățile mai mari din țară, cum sunt Românii, ar fi împreună chiar cu cele mai mari pericole pentru ei.

Recunoșcerea, ce o face organul sășesc moderat adevăratului sentiment național și conștiinței de drept, de care sunt pătunși Românii în lupta lor în contra volnicilor și a ilegalităților stăpânirii ungurești, nu mai are decî, după declararea de mai sus, decît o valoare teoretică. Ea vré să ne dea a înțelege, că Sașii noștri guvernamentali — pe cât le este cu puțință în veltorea mecanismului sdrobitor al mașinei de administrațiă a statului, — stăruiesc în politicis a se ține cel puțin teoreticesce la nivelul pretins de principile, cari condiționează libertatea și existența lor națională nu mai puțin ca și a Românilor.

Recunoșcând și noi la rândul nostru simpatia platonice, ce o manifestă organul Sașilor moderați față cu partea ideală a luptei noastre politice în contra forței brutale, nu putem, cu părere de rău, să găsim nimic, ce ar fi de natură, necum să se scuse, dér să afle cel puțin explicabilă o astfel de atitudine a Sașilor într-o chestiune de legalitate și de libertate cetățenescă, a căreia gravitate o accentuează atât de elocvent „Kronstädter Tageblatt”, — să o afle explicabilă măcar într-o măsură, într-o măsură care să fie explicabile „escaderile sistemului de guvernare unguresec obicnuit”.

Căci una din două ori s'a întâmplat o vedită călcare a legii în acest comitat, ori nu; decă da, atunci, chiar de partida guvernamentală fiind, majoritatea reprezentanței noastre municipale a trebuit și trebuie să o combată și să i se opună.

Nu ajunge, ca ea să se tupileze la spatele răspunsului vice-spanului, care în fond n'a dis alta, decăt că: nu știu, n'am vădit; ceea ce s'a petrecut cade numai în resortul țeiilor majorum gentium, aparține numai sferei puterii discreționare a fișpanului, care dela ministrul porcede; așa-dér de ce mă trageți pe mine la răspundere, când toate s'au întâmplat fără ca să mă întrebe cineva pe mine, care sunt pus aici să apăr interesele comitatului ca prim funcționar responsabil al lui?

Cu un astfel de răspuns, care, admitem, cuprinde adevărata stare a lucrului, nu era permis majorității sășesci din congregațiă a se mulțami. Nu mai ales, că era în joc și o adunare electorală saso-germană, despre care același vice-span a afirmat, că ar fi aflat numai mai târziu din diare, după ce ea a scăpat de oprire ca prin urechile acului.

Unde rămâne cu un astfel de mod de procedere autonomia municipală și libertatea cetățenescă? Și la ce consecvențe va trebui să ajungă acest permanent „nu știu, n'am vădit” al șefului administrațiunii comitatense, când se va tracta mai în urmă chiar de-o adunare electorală a Sașilor naționali-moderați?

Dér în punctul acesta, ce-i privește pe ei, domnii dela „Kronstädter Tageblatt” par a fi de-ocamdată liniștiți, din care cauză li-s'au și părut superflue admonăriile repetite ale membrului român interpelant, că ușor ar puté să vină rândul și Sașilor.

Acésta rămâne rezervat viitorului de-a o dovedi. Până atunci însă nu putem să nu ne exprimăm îndoelile noastre cele mai leale și hotărîte.

Trecând acum la constatările, ce le face organul Sașilor moderați ca concluziune din întreaga discuțiune în chestiunea dreptului de intrunire, luăm cu satisfacțiă la cunoștință, că cel puțin pe cale diaristică cercurile majorității condamnă actul de violență al fișpanului, săvârșit prin oprirea adunării române electorale, deși caută a-l pune mai mult în cărca sistemului domnitor; condamnă întrelăsarea fișpanului de a informa cum se cuvine ministerul de interne; condamnă în fine însă-și atitudinea ministeriului de interne în ce privește pașii fatali, ce ia interpret în prigonirea partidului național român.

Acéste constatări, deși sunt făcute cu cele mai mari rezerve și pe lângă declarațiia categorică, că Sașii nu vor să accepte nici un fel de solidaritate cu Românii, le considerăm totuși ca un semn de progres al acestor cercuri sășesci în convingerea lor, că sunt momente și că în cel mai de-aprope viitor se vor ivi și mai multe momente, în cari totă înțelepciunea oportunistă, totă precauțiunea moderată și totă téma de-a nu intra cumva în contact mai strîns cu Românii nu va mai plăti o cépă degerată.

Nouă aplicare a patentei absolutiste împărătesci dela 1852. Ca dovadă, că vigorea patentei absolutiste austriace în așa dișul stat constituțional unguresc, n'a fost nici-odată mai mare ca tocmai în momentele aceste, reproducem aici ordinul, ce l'a adresat fișpanul comitatului Sibiu, Thalmann, către primarul din acel oraș, cu data de 9 Octombrie 1897 Nr. 987. Acest ordin a fost comunicat administrațiiei „Tribunei” de către primarul Drotteff cu provocare, ca să se conformeze. Éta-l:

„Conform scrisorii adresate mie de procuratura reg. din Clușiu sub nr. 6180 din 3 l. c. Teodor Trombițaș, Simeon Poruțiu, Iuliu Petricoaș, Ioan Gaia, Nicolae Rusu, Romul Romanțianu, Simeon Nicora, George Tatar, Ioan Cădar, Constantin Florian, Valer Mo'dovan, Ioan Giurgiu, Stefan Mariș, Septimiu Basil Mureșan, Iuliu Mureșan și Andreiu Balteș, prin sentința adusă în 14 și 15 Mai 1895 sub nr. 2644—1895 de tribunalul reg. din Clușiu, au fost condamnați solidar la plățirea cheltuielilor de proces de 234 fl. 35 cr. pentru delictul agitației comis prin pressă. Au fost condamnați mai departe la suportarea individuală a cheltuielilor personale ce se vor ivi la executarea pedepsei de închisoare”.

„După-ce suma acésta nu s'a putut încassa dela numiții, și după-ce conform §-lui 16 din procedura de pressă din anul

1852 pentru pedepse de acéști natură cauțiunea foiei chezășese, fără considerarea la persoanele judecate, în urma scrisorii de mai sus te provoc d-le primar, ca cheltuelile de proces de 234 fl. 35 cr. și cheltuelile de întreținere de 34 fl. 80 cr. la oaltă 269 fl. 15 cr. în sensul §-lui 16 din proedura de pressă din 1852 să le detragi din cauțiunea diarului „Tribuna” din loc și să le trimiți la mine”.

„Tot-odată te provoc, ca să îndrumi pe proprietarul foiei, să întregescă cauțiunea din nou cu suma detresă acum și despre întregirea cauțiunii să-mi faci raport”.

Pacea omnipotentă.

II.

Cel dintăi care s'a dus la Petersburg, a fost împăratul-rege Francisc Iosif.

În toastul său monarchul nostru a accentuat „strinsa amicitiiă”, care, „basată pe sentimentele stimei și lealității reciproce... este o garanță durabilă a păcii” și e „convins de succesul rezervat năsuințelor comune” ale celor doi împărați.

Țarul încă a confirmat „sincera amicitiiă”, ce-i unese; în urma căreia vor fi asigurate „binefacerile păcii” și de-asemena a accentuat „deplina solidaritate... privitoare la înaltul scop”, pe care-l urmăresc ambii.

Dintre comentările de-atunci ale presei austro-ungare asupra însemnătății visitei ne vom mărgini a cita pentru moment numai pe acela al diarului „Reichswehr” din Viena, una din cele mai competente foi de a tălmăci vederile cercurilor, cari țin la integritatea monarchiei ca mare putere. Éta ce scriea acest diar în ajunul plecării împăratului-rege la Petersburg:

„Călătoria împăratului nostru la Petersburg, precum o și mărturisescă întregă pressa dirigitore rusescă, precum o dovedescă modul cum e întocmită suita imponentă, care însoțesc pe monarchul, are o însemnătate istorică. Acésta călătoria aduce eliberarea Europei de grózele unui rebel general continental; ea aduce eliberarea continentului de exploatarea și monopolisarea prin Englitera a comerului lumii. Și cei din Londra vor trebui să se aranjeze în pace cu acest fapt”.

Ér în articolul său dela 12 Iunie, în care discută despre planurile egoistice ale Engliterii în Asia și Africa, voind să-și creze o legătură neîntreruptă între coloniile sale enorme din sudul Africe și între Egipt, „Reichswehr” desfășura, că „este în interesul tuturor popórelor și statelor” de a împedea acest plan, și sfirșescă așa:

„Politica speculativă de cămătar a poporului insular engles este, precum am spus-o în colónele diarului nostru de mai multe-ori, un blăstém atât pentru popórele neculte cât și pentru cele culte, care îi cad jertvă. Acésta politică însemnează încămătuirea (die Bewucherung) întregului continent europén, care este a îngădui să-i dicteze prețurile banilor și a mărfurilor neguțării toptangii de pe la țermurile Taimisei.

„Etă de ce Englitera mereu atîță în Europa spre a da de lucru statelor mari militare în altă parte; de aceea Englitera devine așa de leală ori de câte-ori un asemenea plan cade în baltă: de aceea puterile continentale voiesc pace în Balcani, fiind-că trebuie să fie cu ochii în patru ca să se păzescă de poporul marinar englezesc, căruia îi place să găsească singur comorile, ér pe alții îi lasă să se sape după rime. Dér astădî lumea pricepe deja această politică de fibustieri legitimați și soie să se conformeze“.

Tot în acest sens comentau rostul și însemnătatea vizitei monarhului nostru și celelalte diare din monarchie, fără deosebire de naționalitate și de colóre politică, talmăcindu-o tóte în sens pacinic, dér cu scop de a forma o ligă a puterilor continentale contra Engliterii.

Intocmai așa esplica însemnătatea vizitei și presa rusescă. Cea mai autorisată voce éráși o găsim în „P. Viedomosti“, care dice, că prin visita asta se formeză o „combinație nouă a puterilor“, al cărei nume este „Europa continentală unificată“; vorbesce de „apropierea celor două alianțe“, de „aspirațiuni răutăcioase“, cari periclitéză pacea și revine încă-odată la „indispensabila trebuință“ de „concordanța Europei continentale“.

Cu ocazia vizitei împératului german la Petersburg în prima jumătate a lunii August, pe lângă accentuarea repetită în ambele toaste împératesci a păcii, monarchii se asigură reciproc de cea mai perfectă amicitie. Tarul a vorbit de „legăturii tradiționale“, ce-i unesc; ér Wilhelm II depuse „la picioarele M. Sale“ prietenului său sincer, „multămirea cea mai adéncă“; vorbi de „continuarea relațiilor noastre tradiționale și sincere întemeiate pe-o basă nesdruncinabilă“; ér la sfîrșit se legă cu „solemna promisiune“ — de a sprijini din tóte puterile mele pe M. Vóstră la această mare operă, de a susține pacea popórelor și de a da cel mai puternic concurs M. V., în contra tuturor aceloră cari ar încerca să turbure său să rupă această pace“.

La a treia întélnire din Petersburg, anume între presidentul Republicii franceze și Tarul, nota absolut predominantă în toasturile de două-ori schimbate a fost, pe lângă proclamarea alianței, aceea despre suprema trebuință a „menținerii păcii“, însă — precum ambii aliați într'adins au accentuat, — „în spiritul dreptului și al echității“.

Din noianul comentăriilor ce s'au îngrămădit asupra vederilor schimbate cu prilejul acestor două de pe urmă vizite, cea mai interesantă și bătătoare la ochi interpretare este aceea ce au făcut-o diarele importante europene cuvintelor următoare din toastul împératului Wilhelm: „în contra tuturor aceloră, cari ar încerca să turbure său să rupă această pace“; ér din toasturile dintre Tarul și Faure: „în spiritul dreptului și al echității“.

Opiniunea publică europeană, afară de diarele englezesci, a vădut și vede în ambele aceste enunțări un ascuțit, o admoniare fină la adresa Engliterii și anume: cuvintele împératului german se referă la „ațitarea“ neîncetată „în Europa“ de care vorbesce „Reichswehr“ și de turburarea păcii printre Druși, Armeni, Greci, etc., ér cuvintele lui Faure se raportéză la cestiunea Egiptului, care trebuie rezolvată „în spiritul dreptului și al echității“.

Cumpănind acum tóte aceste întéplări și enunțări în legătura lor frîscă, în nexul lor causal, situația internațională ni-se pare a înfățișa următorul tablou:

Tóte puterile continentale doresc

sincer pacea și își dau silința a-o mănținea, căci tóte au mare lipsă de ea: Rusia, pentru a-și pute urma neconturbată scopurile ei mari în Orientul asiatic, unde a pus deja tare piciorul pe pământul Chinei; Germania, pentru a mistui în tîcnă cele două provincii Alsația-Lotaringia; Austro-Ungaria, din cauza stărilor sale interne destrăbălate și pentru a-și asigura posesiunea Bosniei și Herțegovinei; Italia, spre a-și îndrepta starea sa financiară sdruncinată în urma întreprinderilor sale coloniale nereușite; în sfîrșit Franța, fiind-că nu póte altfel și fiind-că e gata ale face tóte de dragul Rusiei.

Rusia și Germania sunt înțelese pe basa următorului tîrg: Germania sprijinesce și va sprijini Rusia în afacerile Orientului european și contra politicii engleze. În schimb Rusia se légă nu numai a nu da ajutor Franței, decă această s'ar încumeta de a ataca, singură, Germania din cauza provinciilor cucerite dela ea, dér a-și da chiar silința să împace cele două state pe baza tractatului dela Frankfurt, ér ca recompensă pentru Franței: isgonirea Englesilor din Egipt.

Etă baza cea mai adéncă a politicii și a intrigilor internaționale; baza, dela care depinde jocul și rezolvirea tuturor celorlalte cestiuni, mari și mici, europene.

Etă rostul păcii omnipotente!

A.

Congresul național bisericesc.

Intre propunerile ce s'au făcut în ședinte la urmă ale congresului, este fără îndoială de-o deosebită importanță propunerea părintelui protopop N. Măneagușu din Tîrgu-Mureșului privitoare la catechisarea elevilor români gr. or. dela scótele străine. De aceea dăm ađi loc acestei propuneri în tóta estensiunea. Asupra celorlalte propuneri ale d-sale, precum și a celorlalti membri ai congresului, vom vorbi în continuarea raportului asupra lucrărilor congresului.

Etă propunerea amintită mai sus:

Idea adevărată despre trebuința catechisării — înțeleg în formă conșoie — la elevii noștri de pe la institutete străine numai acela póte avé, care le-a esperiat și a vădut cu ochii, cum sêrmanii noștri tineri, cari nu știu nimic despre trecutul neamului lor, nimic despre biserica lor, ba fôrte adese nu știu ceti românesce, — sunt încărcați de idei despre vitejia, măreția limbii și a istoriei, superioritatea rasei altor neamuri și religii. — în timp ce sunt copleșiți de batjocuri la adresa propriului neam și a proprieilor biserici, și în astă tristă stare cresc și se fac mari, lipsiți de ori-ce conșoiență națională spre ireparabila daună a națiunii și bisericii noastre.

Se crede póte în general, că și afacerea această cade în sfera de competență a eparhiilor, din care cauză congresul național-bisericesc, pe cât soiu eu, nici când nu s'a ocupat de regularea ei pe o basă largă, ce ar corespunde însemnătății cauzei.

Fără a intra în cestionarea, îndreptățirii acestei credințe, constat, că dela marele metropolit Andreii încópe, care recunoscînd însemnătatea cauzei, a luat cele mai eficace măsuri posibile, pe acel timp, nu s'a mai făcut aprópe nimic. Știu, că sinodul nostru arhiepiscopal s'a ocupat cu această întrebare în mai multe rânduri, în deosebiri și în sesiunea din est an.

Cum însă noi de regulă credem a satisface datorințelor noastre, decă vorbim de ele; cum noi, cari adese avem bani pentru tot felul de alte lucruri, ne poticim și ne oprim tot-déuna la lipsa de bani, când este vorba să creăm instituțiuni mai radicale, salutare și durabile, astfel o singură propunere temeiunică și de urgență prezentată sinod. arhiep. a d-lui Cosma, nu s'a primit și lucrul s'a amănat de nou... cu vorbe și însărcinări, cari nu au să fie împlinite...

Eu, mărit Congres, consider afacerea această de o gravitate atât de însemnată, drept o cauză nu numai neamănavă, ci și demnă de atențiunea măritului Congres și cred firm, că în vederea imensului interes național-bisericesc, ce-l atinsesem mai sus, Congresul însuși este dator a lua în mână regularea acestei afaceri.

În consecință propun:

„Congresul metropolitan însărcinează pe Consistoriul său a elabora pentru proxima sesiune congresuală un proiect de regulament pentru catechisarea elevilor noștri dela scótele populare, normale, medii, civile, de industrie și de comerț, — de pe la institutete străine pentru întreaga metropolă; — adunând datele necesari și pe baza acestora designând locurile, unde au să se institue atari catecheti, ficsând remunerația acestora și obligând sinódele eparchiale a îngriji în termen preclus de instituirea și remunerația lor“.

Sistematizarea protecționismului în Ungaria.

Până acum dintre Maghiari nu s'au audit voci în contra sistemii protecționismului, decăt numai din partea celor din opoziție. Acum însă, fiind-că însuși ministrul unghuresc de culte și instrucțiune publică s'a vădut îndemnat să dea o ordinațiune în contra protecționismului, au început și foile guvernamentale să constate, că în adevăr e mare demoralizația în Ungaria și că protecționismul e la culme.

Se înțelege, că și unii și alții vęd paui în ochii altora, ér bârna în ochiul lor nu o vęd. Cei din opoziție știu să spună adevărate minuni despre protecțiunile, ce se fac din partea guvernului, care pe mameleuici săi soie să-i provadă cu tot felul de întreprinderi avantajoase, cari în scurt timp îi fac milionari pe socotela statului. Dér nici cei din tabăra guvernului nu se dau înderăt când e vorba de-a arăta corupțiunea ce domnesce în tabăra „nemeșilor“ de prin orașe și comitate, cari au în mână lor administrația.

Astfel „Pesti Napló“ în numărul său dela 17 Octomvre publică un articol în cestiunea această, făcînd unele constatări vrednice de remarcă. Reasumăm aici cuprinsul acestui articol:

„Mituirea, dice „P. N.“, se póte face prin două mijloce puternice: prin bani și prin protecțiune.

„Protecțiunea este un mijloc mai puternic de mituire chiar și decăt banul și se și practică mai mult. Decă cineva mitue cu bani, se află lege, care-l pedepsește și înaintea opiniunii publice e timbrat ca om fără onóre. Cine însă mitue prin protecțiune, n'are să se témă de nimenea și de nimic, această astădî trece ca lucru comun și corect înaintea societății. „Sistemul protecțiunilor a înveninat atât de mult viața noastră socială și de stat, încăt îl vedem practicându-se nu numai la alegeri și la restaurarea funcționarilor, ci chiar și la numirea lor“.

„De protecțiune sunt conduși în comitate nemeși (gentry), cari nu sufer între ei om din provincie, ci funcțiunile le păstrează pentru proprietarii din loc, adese-ori ajunși la sapă de lemn, — le păstrează pentru proprietarii ruinați, ca să le dea un mijloc de trai, premiînd astfel risipa și nimicirea proprietăților vechi, în loc de-a o condamna.“

„De protecție este condusă în orașe partida dela putere, care sub stindardul „cumeriei și prieteniei“ urmăză consecvent după principiul: unul pentru toți și toți pentru unul, căutînd făcare și să lucreze pe mână celuilalt, bine știind, că la timpul său și celelalte mâni vor lucra asemenea în interesul său. Unii pe alții lăudându-se și presărîndu-se, își crează ei însiși din „nagyragos“-uri neunoscuți ómeni politici, din indiviđi mediocri, dér bunii cumetri, fac ómeni celebri, genii uriași, cari sunt admirați și invidiați de lume.

„Cine n'are protectori, să se dea la o parte, el nu numără nimic. Pentru el nu există cuvînt de încurajare, i-se dispută

chiar și o capabilitate mediocră. Din contră însă, cei ce au protectori, fă ori cât de neputincioși, întotdéma sunt presărîți ca nișce capacități distinse și între candidații ei figuréză întotdéma ca cei mai eminenti“.

... „Am ajuns acolo, că nu se mai consideră ca omul cel mai capabil acela, care are mai multă sciință și calificățiune, ci acela, care are mai mulți protectori și care se soie mai bine linguși în viața practică“...

Acestea sunt constatările fóiei guvernamentale. Fără îndoială, ele representă o iconă fidelă a stărilor de lucruri, pe cari și noi le-am acontuat adese-ori. Aici însă, se înțelege, se tractéză numai de raporturile dintre Maghiari. Căt pentru Români și celelalte popóre nemaghiare, acestea nu numără când e vorba de ocuparea funcțiunilor publice de stat.

Ce valóre are pentru Germania prietenia maghiară?

Sub acest titlu diarul „Leipziger Neueste Nachrichten“, unul dintre cele mai importante diare din Germania, publică următorul articol:

D-l profesor Weigand din Leipzig, care cunoșce bine țera și ómenii în Ungaria — abia de curéad s'a întors de acolo dintr'o nouă călătorie științifică — ne scrie următoarele pe temeiul celor din urmă observări ale sale:

Rățiunea de stat cere adesea, ca să se închee alianța și să se stabilizească relații amicale între guverne, fără a avea în vedere simpatia ori antipatia popórelor. Hórtăritor e numai cumpănirea folosului momentan. Dicé din'adins „folosul momentan“; căci tótă politica noastră presentă, cu părere de rău trebuie să o spunem, e politică de ađi pe mâne, care nu are nimic altceva în vedere, decăt viitorul cel mai apropiat. Ce-i drept, popórele, cu sentimentele lor mai mult instictive, se sinchiesc adesea fôrte puțin de politica guvernelor lor și apucă pe drumurile lor proprii. Un asemenea spectacol putem observa acuma în Germania, în Austria, în Ungaria și în România. Pentru ađi mă ocup numai cu raportul Germaniei față cu Ungaria. Mai de-unădî vădurm cum Ungurii au adus entuziaste ovățiuni împératului german, nu din iubire ori simpatie pentru German — massa cea mare a Ungurilor arată Germanilor o sinceră ură — ci numai fiind-că existența triplei alianțe este pentru Unguri cea mai bună stavilă în potrița puhoiului slav ce-i amenință.

Póte pe lângă asta mai e și un element personal, anume, că personalitatea cavalerescă a împératului Wilhelm le e simpatică său le impune tot atât de mult cât și mustata sa, care, din pricina sfîrcurilor ei răsuicite în sus, e slăvită de Maghiari ca veritabilă „mustată unghurescă de husari“. După cum se soie, Ungurii pun mult preț pe o înfățișare fălósă, marțială, ca să pótă impune prin exteriorul său, de vreme ce cultura internă, din păcate, lasă încă mult de dorit. Vedem apoi, în acest moment, minunata privelisce, cum Ungurii se dau drept ocrotitori și apărători Germanilor din Austria, cu tótă ura adénoă ce desparte ambele popóre. Numai frica, că la o eventuală introducere a federalismului într'o jumătate a împérației, ar putea fi influențată de asta și jumătatea unghurescă, îi face să procedeze așa, prin urmare numai avantajul e determinant, ér nu prietenia pentru Germanii austriaci.

Și noi, Germanii avem datoría să întrebăm, cu ce câștig ne alegem din prietenia maghiară. În aparență oăștigul e fôrte mare. Ungaria, ci-că, ar forma straja, digul oătră sud-ost; cu armata ei ar fi fiind în stare să ne ocrotéască în potrița cōtropicării slavice. Adevărat să fie? Cine cunoșce cum stau lucrurile în Ungaria nu póte, decăt să ridă la o asemenea aserțiune... Popórele nemaghiare, cu singura excepție a Germanilor pótă (!!) sunt elemente pline de ură înverșunată în contra Maghiarilor...

Nu e adevărat, că numai pătura cultă (inteligenta) românească e nemulțumită și agită — cum jurnalele maghiare ar vrea bucurios să facă să se creadă — oi întreaga populație românească e pătrunsă de această ură. Și asta de multă vreme deja: asta o dovedesc revoluțiile de sub Horia și Cloșca în secolul trecut și revoluțiunea dela 48, când Românii, sub conducerea lui Iancu, se scoborîră din munții lor și întreprinseră o sângerosă răsbunare față de asupritorii lor, o răsbunare care ajunse adesea până la cruzimi îngrozitoare. Scenele dela 48 se vor repeta însă și se vor răspândi pe o întindere mult mai mare, în cazul când Ungurii merg mai departe pe calea, care au apucat-o dela 1867 încôce, cale care duce cu siguranță la peirea lor. Dér atunci ce ne pôte folosi nouă Germanilor prietenia unui popor, care în momentul hotărîtor nu se pôte apăra nici măcar în contra inimicului său din 'năuntru, dér mite să ne ajute nouă contra celor din afară. Și că naționalitățile exasperate ale Ungariei o să părăsescă pe prigonitorii lor, în momentul primejdiei, ba chiar o să se întorocă în contra lor, de asta garantéză starea sufletescă, pe care au ilustrat-o mai deunăđi omorurile îngrozitoare dela Carlovetz.

Din nenorocire vocea naționalităților e până acum prea puțin luată în seamă de presa germană s'eu, mai bine, nu e ascultată de loc. Dér e de datoria pressei germane de a face cunoscută adevărata stare a popórelor Ungariei, ca să șoim unde suntem și ce avem de așteptat, când o fi vorba să ne bizim și pe ajutor străin. Eu susțin: *prietenia Ungurilor n'are nici o valoare pentru noi*, devine din contră o mare primejdie, decât ne bizim pe ea și, cu credința în țaria ei, rămănem neînarmați în acea parte. Dér susțin ceva mai mult: Ungurii sunt chiar vrăjmașul nostru cel mai aprig. Ei au pricinuit deja pierderi enorme nemului german. Tóte orașele mai vechi din Ungaria sunt de origine germană; cele mai multe însă au pierdut cu desăvârșire caracterul lor german și multe sunt în acest minut amenințate de maghiarisare chiar în Transilvania, unde până acuma Sașii s'au susținut hărbătesce. Dér pierderea ospitală ne amenință prin *completa maghiarisare a populațiunii germane rurale*, care se ridică încă la mai mult de 2 milioane. Sufferit-am noi Germanii vre-odată o asemenea pierdere prin vr'un rășoiu și ne e permis să privim liniștit și fără să ne mișcăm la sugrumarea națională a consăngeivilor noștri? E necesar, să le aducem aminte Ungurilor, că nu sunt nimic mai mult, decât un mic popor trușă (ein kleines übermütiges Volk), care și puțină cultură oată o are și cu care se fălesce, ne-o datoresce tot nouă Germanilor...

Chițibușuri sociale.

Chaliful, adică regele Arabilor, Abdalmalic, încă înainte de asta cu 1200 de ani avea o vorbă tare nimerită pentru critici și cei criticați, și asta era: „Nu vă uitați la cel ce scrie s'eu face ceva, ci uitați-vă la ceea ce d'ice s'eu face el, pentru-că toți ómenii se țin de familia lui Dumnezeu“.

Fiind-că vrău să scarmen și eu câte ceva, aflu de bine să mă pun la adăpostul acestor intelepte îndrumări și bunăoară n'am să țin socotă de aceea, că cine-i redactor la foia poporală din Timișóra, nici de aceea, că cine-i și cum se chiamă domnul, d'omna s'eu d-ra, care vră să facă „flant“ în conversație cu limba nemțescă ori altă limbă străină. Ce mă privesc pe mine, încă voi stă ascuns, ori și cât nu s'ar potrivea asta cu gustul celor ce în privința părerilor se ivesc în capete cu Abdalmalic.

Lumea de ađi e așa de ruinată, încât criticii, ca să o pótă repara, îndrepta și direge, nu se pot mulțami numai cu scărmenatul, ci au lipsă și de sciința ciocanului, cuțitului, fórfeoilor și a altor dirigători de felul acesta. Societatea noastră eu aș asemăna-o cu un pahar de apă, care ochilor li-se arată curată, dér privită cu ochianul

ori cu lupa, îți presintă mulțime de bidașii, ce te îngrozesc, de nu-ți mai vine să o béi. Și decât vrăi să mergi la preumblare și să observi scăderile ómenilor, apoi îți ajung cei doi ochi, ca să te convingi, că suntem mai răi și mai famenți, decât epigonii lui Eminescu.

În observările mele critice voi fi sporadic, le voi înșira aici așa, cum le-am făcut.

Intr'o đi mă pune potea să cetesc „Fóia de Duminecă“ din Timișóra, reședința de odinórá a „Luminătorului“, cu tótă protestarea unui prieten răutacios.

Dau în Nr. 46 a. 1896 de foisóra intitulată: „Foc! Ajutor“. o traducere schimosită și de nu cuprins greșos, imoral, scandalos, ér în Nr. 47 de „Tómna“, schiță originală, pentru a cărei judecare și condamnare citez vorbele și frasele: „valuri de armonii vibrau pudic“ — „Se întuneacă, timpuriu, e frig și acuși trebuie să încălđim“ — „adéna ta palóre“. — „Oh! veninóșă e realitatea unei ursite fără milă — „decorativa toaletă“ — „a echota“ — „măcăi cu ospul“ etc. etc. — greșeli din creeri și greșeli din tipar. Hotărît! Opus igne auctor patibulo dignus. Tótă plămuirea literară din Timișóra te face să cređi, că pe acolo dăinuesc tot vremurile lui Eliade, că puțin s'a auđit p'acolo de un Titu Maiorescu ș. a.

Indignat, cum eram, avui noroc cu prietii, care nu face nici politică, nici critică literară, care o'un dispreț suveran și totuși fórte consciențios cetesc đi de đi tóte tetlurile articólor și nontăților din gazetele noastre. La propunerea lui mă învoiesc să mergem să ne înecăm năozul la un pahar de bere s'eu mai corect la un „frühoppen“, căci era pe la 11 óre a. m., adică vremea obișnuită la o semnă de ómenii pentru a face o statie sau un *conac stomachical*. Aici aflăram însurați și burlaci o frumoasă cunună de așa numiții „Stamgaști“, cari de témă, că *vita nostra brevis est*, sunt ferm hotărîți în óiuda vremurilor vecinice grele să mănânce, dér mai ales să bea de cel puțin óinof ori pe đi, *bene notandum*, că đina are 24 óre. De desubtul melodiei produse prin ciocnitul paharelor, unul dintre cei de față puse textul:

Mulți conjugă în continuu verbul practic a [bé bere.
Și tot strigă 'n gura mare, că nu pot avé [avere.

Eram toomai după o petrecere, numită „Crențchen“. Se comentau cu mult interes divergențele ivite acolo între aristocrații și democrații societății noastre, divergențe cari însă nu s'au pronunțat în *fortis-simum*, deoarece mâța otelieiului absentase dela petrecere. În discuția asupra acestei afaceri l'am convins cu succes pe prietii mei și l'am făcut să cređă, că ađi de ar trăi strămoșul Salustius ar d'ice „*discordia res parvae crescunt*“. Așa! Și drept dovadă, i-am adus faptul, că de când cu discordia slavă Domnului! am ajuns și noi Românii din Brașov să avem mai mulți reprezentanți în cafenele, pe când mai înainte numai în oasina română răsuna dulcele grai al limbei noastre.

La o altă óiociure de pahare în urma asociațiunii de idei veni vorba de reuniunea de căntări. Noutate senzațională, că membrul activ B. încă a fost la o probă de căntări. Altă noutate dela un om de încredere era, că unii dintre membrii din motive binecuvântate s'au hotărît, că anume să nu umble nici regulat nici punctual la aceste probe, temându-se ca nu cum-va reuniunea să dea prea multe producțiuni și petreceri toomai în acest an de crișă generală.

Un matematic a calculat, că decât un membru întârđie regulat câte $\frac{1}{4}$ de ceas dela fi-care probă, el câștigă într'un an vre-o 18 óre, și decât sunt 20 de astfel de întârđietori, câștigul va fi în total vre-o 15 đile. Alții mai lacomi la câștig s'au pus în completă pasivitate față de reuniune.

Am căutat să aflu resónele acestor din urmă. O persónă mi-a răspuns, că prea au intrat elemente democratice în reuniune,

un bărbat mi-a declarat, că órele de căntări coincid cu ale sale de cafea, în fine anul tare cu minte m'a capacitat, că de óreca reuniunea este în același timp și de gimnastică și de óreca ca atare a încetat din viață el ca membru este în doliu și nu-și permite a cănta, că mai departe cu s'eu fără el nu se prăpădesce lumea — scurt și cuprinđitor.

Aceste tóte sunt grave motive, dér mie mi să pare totuși, că pricina cea mai mare este sceptica relațiune dintre rosele și orinii sale de probe. Fetele de-o parte, făcôii la distanță cuvenită — un burlac profetic a anunțat pagube enorme pentru nația românească.

Delabere.

SCIRILE DILEI.

— 8 (20) Octomvre.

Poporațiunea României. La congresul statistic internațional din Petersburg, profesorul universitar român Vasilescu a comunicat câte-va date fórte importante cu privire la poporațiunea României. După aceste date, numărul locuitorilor României, afară de Dobrogea, este ađi de 6.645,023. Adaugându-se la aceștia și locuitorii Dobrogei, în număr de 274,575 rezultă, că numărul total al poporațiunii României în anul 1897 este în număr rotund de 7 milioane. Acesta ar însemna, că din 1859 și până ađi numărul locuitorilor s'a sporit cu 2400,000. Acestă înmulțire neașteptată a poporațiunii este a se atribui în mare parte imigrării în mase de prin țările vecine și cu deosebire din Ardeal.

Un Austriac în rășoiul greco-turc. Fóia oficióșă „Laibacher Zeitung“ scrie: „Sublocotenentul Ioan Bartoș dela regm. de infant. Nr. 17 din Klagenfurt căpétă în 23 Maiu n. c. un concediu pentru a merge la Atena; Bartoș folosi concediul pentru a intra în armata grecoască, luând parte la mai multe bătălii, între cari și la cea dela Domokos. După armistițiun se prezentă Bartoș consulatului austro-ungar din Smyrna. În 9 l. c. sublocotenentul a fost adus în Triest, unde fú predat autorităților militare“. Delictul, pentru care sublocot. Bartoș s'a făcut vinovat, se va trata aměsurat § 186 al codicelui penal militar, în sensul căruia o persónă militară, care e concediată afară din patriă și de bună voiă se angajează acolo în serviciu militar, se scoțese ca desertor, care aměsurat §. 197 punct 5 al codicelui penal militar, este a se pedepsi cu arest greu până la 5 ani.

Paianjen veninos în Ungaria. Dilele acestea a fost prin în Mașu, comitatul Cenadului, un paianjen de mărime extraordinară și fórte periculos. Acest soi de paianjen numai în 1892 a început a se arăta întâia-órá în Ungaria. Patria lui este Asia. Mușcăturile acestui paianjen sunt fórte periculoase, mai ales pentru vite. Se d'ice, că nu există durere mai cumplită, ca durerea pricinuită de mușcăturile acestui paianjen; o vită mușcată de el piere în câteva óre. E mare temere, nu cumva noul paianjen să se încuibze și la noi.

Se cantă o sută de mii de nebuni! Vorbind despre noua loterie de clasă, ce atât de mult se anunță prin tóte điarele și a căreia primă tragere va fi la 11 Novembre, „Alkotmány“ face următoarea asemănare: Intr'o ladă mare se pun o sută de mii de grăunte albe, între cari unul este negru. Directorul loteriei de clasă vine și-ți d'ice: plătesc 6 fl., eu îți voi lega ochii, ér tu îți vei băga mâna în ladă și decât imi vei scóte grăuntele cel negru, capeți o jumătate de milion. Care nebun va da pentru asta 6 fl. Și cu tóte astea, direcțiunea loteriei de clasă ungurescoi cantă o sută de mii de nebuni, pe cari speră să-i adă până la 11 Novembre n. c.!

Universitarii români din Clușin invită la Picnicul, ce se va aranja Joi, în 4 Noemvre n. c. în sala hotelului „Central“. Începutul la 8 óre séra. Prețul de intrare după plac. Ofertele marinimóse se vor óhita în publicitate.

Liferare. La camera comercială și de industriă din Brașov se pot vedé următoarele anunțuri: Direcțiunea căilor ferate reg. ung. are lipsă de farbă, diferite materiale, chemicale, obiecte de piele, sticlării etc. Terminul de concurs pe cale de oferte este până în 10 Noemvre n. c. — Administrația căilor ferate reg. ung. din Dobrițin publică concurs pe cale de oferte pentru liferarea de obiecte de pėtră și lut, lumină, săpun, lemne, mătură etc. Terminul până la 15 Noemvre n. c.

ULTIME SCIRI.

Viena, 19 Octomvre. Camera a hotărît să țină și nóptea ședințe. Astăđi la 11 $\frac{1}{2}$ din nóptea încă urmăză votările în înfinit între discușiuni vehemente și tumultóse.

Berlin, 19 Octomvre. Țarul Nicolae II a vizitat astăđi pe împératul Germaniei la Wiesbaden.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Octomvre 1897 st. v. s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

DIVERSE.

Chulalongkorn contra luptelor cu taurii. Regele Siamului Chulalongkorn se află actualmente în Spania. Curtea spaniolă în ónóra lui Chulalongkorn a voit să aranjeze o lută cu taurii, dér regele siamez declară curții spaniole, că deoarece religiunea buddhistă opresce luptele cu taurii, el nu pôte asista la o astfel de „distragere“. Curtea spaniolă în urma acestei a omis din programa festivităților punctul privitor la lupta cu taurii.

Școala frumșetei femeesci. Acesta este numele unei nouă școli, care s'a deschis în 1 l. c. în New-York. În această școlă fetele și femeile se instruéză fundamental, cum trebuie să-și îngrijăscă corpul, cum să umble și cum să-și țină trupul mai frumos, cum să-și nobiliteze colorația pielii obrazului, cum să-și pieptene pėrul în mod artistic, cum să se îmbrace etc. Școala este condusă de femei cu mare vađă. Ele organizéză esposiții de diferite mijlóce de înfrumșetare pentru femei, unde bărbatilor li-e oprită intrarea. În đina deschiderii școlii, atâtea femei au cercetat esposiția, încât numai a 3-a parte au putut fi lăsate să intre în sale. Doritóre de-a frecuenta școala s'au aflat atâtea, încât parte mare dintre ele nici n'au putut fi primite din cauză, că nu e loc în școlă. În legătură cu școala este și un birou intermediator pentru căsătorii.

Literatură.

A apărut de curénd în editura „Librării Nouă“ P. Ilescu & D. Grossu din Iași: „Curs complet de musica vocală“ de Gavril Musicescu, profesor. Acest op a fost premiat la exposiția din Paris și a ajuns la a 14-a edițiune; este împărțit în trei broșuri: I 1 leu 50 ban (75 cr.), II 1 leu 50 (a 75 cr.) III 2 lei (1 fl.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Octomvre 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.65
Renta de corone ung. 4%	99.65
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.80
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	101.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.90
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	154.75
Losuri pentru reg. Tisei si Segedin.	139.50
Renta de hartie austr.	102.15
Renta de argint austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.20
Losuri din 1860	143.30
Actii de-ale Banței austro-ungar.	951.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	386.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	352.—
Napoleonori	9.52 1/2
Marcii imperiale germane	58.77 1/2
London vista	19.65
Paris vista	47.47 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.85
Note italiene.	45.10

Cursul pieței Brașov.

Din 20 Octomvre 1897.

Banonota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.49
Argint rom.ân. Cump.	9.44	Vënd.	9.46
Napoleon'ori. C. mp.	9.51	Vënd.	9.52
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.63
Ruble Rusesci Cump.	126. 1/2	Vënd.	—
Marcii germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vënd.	—
Serie. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Se acceptéază o calfă (comi) care cunósce negoțul de coloniale și bumbăcărie.

Ofertele a se adresa la subsemnatul

Nicolae Dușoiu,
Brașov.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectueșc toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se poate de bine și de exact.

Având lucrători de toate specia escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți poate se execută iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate esecutiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

3-00

Strada porții Nr. 22

La prea înaltă poruncă a Majestați Sale
c. și r. Apostolice, a

XIX. Loterie de stat c. r.

pentru scopurile de binefacere ale armatei comune din monarchia.

Acesta Loterie de bani — unica în Austria legal concesionată — constă din 7298 câștiguri în bani gata cu suma totală de

341,684 Coróne.

Câștigul principal:

160.000 Coróne.

Pentru plată câștigurilor garantéază Direcția c. r. a loteriei.

Tragerea urméază fără amânare în 16 Decem. 1897.

Un los costă 2 fl. v. a.

Losuri se capétă: la despărțământul loteriilor de stat în Viena Riemergasse 7, la colectanții de loterie, la oficiile de dare, poște-telegraf și căi ferate, la case de schimb etc.

Planul loteriei pentru cumpérator gratis.

Losurile se vor trimite libere de porto.

Direcția c. r. a loteriilor de stat.

Secția loteriei de stat.

1406. 1-10

Atelier nou de croitorie modernă!
IRIMIA I. PREDA

croitor bărbătesc

Brașov, Têrgul inului Nr. 26.

Am onóre a aduce la cunoscința onoratului public, că după o pracsă de mai mulți ani ca sodal (calfă) de croitorie bărbătescă, **am deschis un**

Atelier de croitorie modernă,

după sistemul cel mai nou, sub conducerea mea proprie, făcând toate soiurile (felurile) de vestminte, precum:

Paltóne, Pardiseuri, costumuri de haine după moda cea mai nouă și cu prețurile cele mai moderate.

Primesc tot-odată orî-ce reparațiuni ce cad în specialitatea hainelor bărbătesci, esecutându-le prompt, bine cu gust și ieftin.

Rugându-mă de onoratul public a mă sprijini cu prețurile comande, asigurând, că imi voi da totă silința de a satisface cu cea mai mare punctualitate, sunt cu totă stima:

IRIMIA I. PREDA

măes-ru-croitor bărbătesc.

1402,2-12.

Faceți comande la **COLECTORUL PRINCIPAL,** Denumit de Direcția Loteriei de clasă r. ung. priv.

Mészáros Miklós, Budapest, Nádor-utca 5, Cutia postel 237.

Pentru losuri originale clasa I. a

Loteriei de clasă reg. ung. privilegiate.

Depunere fixă. Șanse mari.

Cel mai mare câștig event. 1 Milion coróne.

Tragerea Loteriei I. clasă în 11 Novembre 1897

La comande se se trimită cu mandat postal:

Los întreg,	jumătate,	a patra parte,	a opta parte
fl. 6.—	3.—	1.50	—,75

Listele apar în gazete. — Lista oficială se trimite fie-cărui jucator la 8 zile după tragere. — Planul oficial gratis.

„THE GRESHAM“

Societate Englesă pentru asigurarea vieții

Fundată în anul 1848. în Londra. Fundată în anul 1848

au înființat cu începerea dela 1 Septembrie a. c. o nouă

modalitate de asigurare a împrumuturilor hipotecare,

care face posibil fie-cărui proprietar de pământ sau de case, a cărui avere imobilă este încărcată cu datorie hipotecară, în schimbul unei taxe neînsemnate se asigure familiei sale avantajul, că în cas dacă ar muri în decursul termenului de amortisare **se-i rămână proprietatea hipotecară liberă de datorie.**

Pîntr'o astfel de asigurare a datoriei hipotecare, societatea în schimbul unei taxe anuale foarte neînsemnate, ia asupra-și obligamântul, că la mórtea părții contractante, întempe-se aceea orî-și când în decursul termenului de amortisare, se plătescă imediat băncei împrumutătoare restul datoriei hipotecate, punend familia în posesia proprietății libere de datorie.

La încheierea acestui soi de asigurare este cu totul indiferent, dacă împrumutul este contractat de acuma, orî mai de mult, de óre-ce taxa anuală se calculează numai pentru timpul restant.

Condițiunile sunt clare și pot fi înțelese ușor de orî cine.

Procedura de contractare la asigurare nu este împreunată cu nici o greutate.

Informațiuni mai detaliate oferă:

Szepessy Lajos,

representantul pentru Ardeal al secțiunei de împrumut hipotecar a

societății englese de asigurare pe viață „The Gresham.“

Cluj, Trencsen-tér Nr. 1, (casa proprie).

4-10